

Naqqiut

UPA2019/120-mut aamma UPA2019/169-imut akissuteqaatit 28-03-2019-imeersunut taarsiut (immikkoortut ataatsimut suliarineqarnissaannik aalajangiineq peqqutigalugu).

”Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata § 60-ip allannguutissaanik kingusinnerpaamik UKA 19-mi saqqumiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuugut. Taamaalilluni attartortup toqukkut qimagunnerani utoqqat illuanulluunniit nuunnerani inoqutigiinni najugaqartut inigisaminnik anisinneqarsinnaanerannik pitsaanagerusumik illersorneqarsinnaasunngorlugit. Uani ilanngullugu § 60, imm. 2, uniffiup appaa peerneqassasoq, taamaalilluni aamma § 60, imm. 1 aamma 2 allanngortinneqassasut ukiut marluk najugaqarnissamik piumasaqaataasup qaammatinut arfinilinnut allanngortinneratigut.”

(Inatsisartuni ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit)

aamma

“Attartortitsisup aningaasartuutit ilanngaatigereerlugit iluanaarutissaasa maanna 1,5%-iusut, Namminersorlutillu Oqartussani inissianik attartortut akilertagaasa ukiut pingasut ingerlaneranni atorunnaarsikkiartuaarneqarnissaannut, taarsiullugulu immikkut aserfallatsaaliinissanut atugassiissutitut inissiaqarfiit immikkoortortaanniiginnarnissaannut Naalakkersuisut siunnersuummik suliaqaqqullugit peqquneqarnissaannik siunnersuut. Aserfallatsaaliinissami aningaasat oqorsaatit pitsanngorsarnerinut, matunut, igalaanut, qalipannernut assigisaannullu atorneqassapput.”

(Inatsisartuni ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit)

Akissuteqaat

(Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut sinnerlugit maanna immikkoortoq normu 120 aamma 169 ataatsimoortillugit akissuteqarfigissavakka.

Immikkoortoq normu 120 pillugu

Aallarniutigalugu Naalakkersuisut sinnerlugit Inatsisartuni ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit, aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarneranut qutsavigaara.

Innuttaasup inooqataa, aappaa angajoqqaavaluunniit napparsimalerpat toqukkulluunniit qimaguppat, artornartumik inissittoqartarneranut Naalakkersuisut paasinnilluarput. Sivikinnerpaamik ukiuni marlunni najugaqatigiinnissamut piumasaqaat suli naammassineqarsimatinnagu, najugaqatigisap siunissami inissiami najugaqaannarsinnaanissamut pisinnaatitaaffeqarnerminik annaasaqarnera aamma toqqissisimannginnerulernermut nalorninerulernermullu pisooqataasinnaavoq.

Siunnersuuteqartup tunngavilersuutimini assersuutigaa aappariit, ukiuni arfineq pingasuni atorfik aqqutigalugu sulisunut inissiami uiusumit pissarsiarineqarsimasumi najugaqaqatigiissimasut, inissiamut attartortittakkamut nalinginnaasumut allatsissimanissamik piunasaqaateqartoqarmat, inissiamik attartortittakkatut nalinginnaasutut tiguisinnaasimangitsut. Assersuutigineqartoq ilumuunngitsoq erseqqissaatigisariaqarpara. Tassami attartortitsisarnermut inatsimmi § 21, imm. 2, atorfillip piffissami tassani inissiamut utaqqisut allattorsimaffiannut nalinginnaasumut allatsissimanissaanik allassimasulik, 2006-imi inatsisip allangortinneqarnerani peerneqarmat.

Utaqqisut allattorsimaffianni allatsissimanissamik piunasaqaat amerlanertigut naammassineqarsimaneq ajortoq, aammalu sulisunut inissiamik attartortut inissiamik nalinginnaasutumik attartortutut tiguisinnaanerannut ajoqusiisartoq paasineqarmat, allanguinermut tunngavigineqarpoq. § 60, imm. 2-mi aalajangersagaq aamma taamatut killiliisimasinnaavoq, tamannalu siunertaanngilaq.

Kisiannili ataatsimut isigalugu attartortitsisarnermut inatsisip iluarsaanneqarnissaata pisariaqarneranut Naalakkersuisut isumaqataapput, tassungalu § 60-imi aalajangersakkat siornatigut sulisunut inissianut tunngatillugu allanguutaasimasunut naleqqiullugu ataatsimut siunnerfilerneqarnissaat ilaatinneqarpoq.

Immikkoortoq normu 169 pillugu

Aallarniutigalugu Inatsisartuni ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit, aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarnera pillugu qutsavigaara.

Innuttaasut inissianik pitsaasunik atugassaqaarnissaat pingaaruteqarpoq, angerlarsimaffik pitsaasumik inuuneqarnissamut tunngavissatut pingaaruteqarmat.

Ineqarneq tamaat ataatsimut isigalugu misissueqqissaarnermik aallartitsisoqarpoq, kisiannili aamma pisortat inissiaataanni attartortittakkani aserfallatsaaliuineranut ingerlaavartunut iluarsaassinernullu aningaasaliissutit qanoq iliorluni qulakkeerneqarsinnaanersut misissoqqissaarneqassaaq.

Inissiaatit sumiiffinni amerlasuuni aserfallassimani, aammalu iluarsaassinissamut kinguaattoorutit annertuut Naalakkersuisut qularinngilluinnarpaat. Ajornartorsiuut taanna aamma attartortitsisarnermut inatsisissap piareersarneqarnerani misissoqqissaagassanut ilaassaaq.

Pisortat inissiaataanni attartortittakkani aserfallatsaaliuineranut aningaasaliissutit ilusiliineq ullumikkutut iluseqartillugu naammanngillat. Tamatuma allangortinneqarnissaa Naalakkersuisunit kissaatigineqarpoq. Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi tassunga aningaasaliissutit tullerriaarneqartarnerinut periaasiusinnaasoq ataaseq tikkuarneqarpoq.

Kisiannili Naalakkersuisuniit erseqqissaatigineqassaaq, kontomi pingarnermi 72.10.16 Inissiat attartortittakkat ingerlanneqarnerat, Namminersorlutik Oqartussat isertitaat ukiumut 40 mio. koruunit missaanniittarmata. Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliissutinit isertitaat Namminersorlutik Oqartussat inissiaataanni iluarsaassisarnermut ingerlatsinermullu aningaasartuutitut amigarujuarput.

Konto pingaarneq 89.72.12 Inissialiassat taartissanillu inissialiortiterneq kisiat eqqarsaatigalugu ukiumut 138 mio. koruunit immikkoortinneqartarput, taakkunangalu 2019-imi 90 mio. koruunit iluarsaassinernut isaterinernullu atorneqartussaapput.

Imaappoq, kontomi pingaarnermi 72.10.16 Inissiat attartortittakkat ingerlanneqarnerat, aningaasaliissutinit iluanaarutit isertitanut aningaasaliissutit kisimik isiginiarneqarsinnaangillat. Kiisalu erseqqissaatigineqassaaq, aningaasanut inatsimmik isertitat atuuffissaannik aalajangiinissaq ataatsimut aningaasartuutitik tullerriaarinissamut, aningaasanut inatsisip suliarineqarneranut atatillugu suliarineqartumut ajornakusoortitsilersinnaammat.

Aningaasaliisarnermittaaq ilanngussat attuumassutillit isiginiarneqartussaapput, taakkulu ataqatigiittussaapput, taakkunungalu sanaartornermut aningaasaliissutissatut immikkoortitat aamma najugaqarfiit ineqarnermut akiliutiniit Pilersaarutaasumik Piffissaligaasumillu Aserfallatsaaliuinissamut immikkoortitsisarneri ilaatinneqassapput.

Kisiannili Naalackersuisuniit eqqumaffigeqquneqarpoq, pisortat inissiaataasa attartortittakkat niuernermit piumasqaatinut ataatsimoortunut ilaatinneqannginnerat siunissamut ungasissumut inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut kingunerisassanik naatsorsuutiginnngisanik kinguneqartussaammat. Tamanna inissianik niuruteqarnermik equititsisussaavoq, innuttaasut annerusumik inissianik imminnut pilersorsinnaanissaannik naalackersuinikkut siunertaasunut uniuuttumik. Ineqarnermi isumaginninnikkut eqqarsaatigisassat tunngaviumik ineqarnermut tapiisarnerit siunnerfeqartut aqutugalugit isumagineqartariaqarput, ataatsimoortumik ineqarnermut akiliutit appassisumik aalajangersarneqartarnerat atornagu.

Inissiali pisortanit pigineqartut siunissami aserfallatsaaliorneqarnissaannut, taamaalillutillu aserfallaannartannginnissaannut naammattunik aningaasaliisarnissap qulakkeerneqartariaqarnera pillugu siunnersuuteqartoq Naalackersuisunit isumaqatigineqarpoq. Aalajangiisoqannginnerani aalajangiinissamut tunngavissanik tutsuiginartunik pilersitsisoqarnissaa pisariaqartinneqarpoq. Ajornartorsiummuttaaq taaneqartumut tamarmiusumut aaqqiissutissamik piujuartussamik suliarilluakkamillu, aammalu ineqarnermi, isumaginninnermi inuiaqatigiinnilu eqqarsaatigisassanik oqimaaqatigiissitsiviusumik Naalackersuisut kissaateqarput.

Aserfallatsaaliuineq ajorseriaqqissanngippat suliniuteqarnissaq pisariaqartoq Naalackersuisunit isumaqatigineqarpoq.

Immikkoortut 120 aamma 169 pillugit ataatsimut naggasiineq

Naalackersuisut inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 2-p, 12. maj 2005-imeersup iluarsaanneqarnissaanut piareersaatit aallartitsereerput, taamaattumillu aalajangiiffigisassatut siunnersuutit attartortitsisarnermut inatsisissami aalajangersakkat nutaat isumaliutigineqarnerinut ilaatinneqarsinnaassapput. Kisiannili piffissaq eqqarsaatigalugu attartortitsisarneq pillugu inatsimmik nutaamik Naalackersuisut 2019-imi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiussisinnaangillat. Siunnersuut 2020-mi Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tassungalu aalajangiiffigisassatut siunnersuutit ilanngunneqarsinnaassapput.

Siuliani taaneqartut tunngavigalugit Naalackersuisut siunnersuutit itigartinneqarnissaat inassutigaat.